

II Українська інтернет-олімпіада з лінгвістики

28 січня 2017 р.

Молодші класи

Максимальна оцінка за кожну з чотирьох задач — 20 балів
Час виконання роботи — 4 години

ling.org.ua

- Окрім відповідей завжди **потрібно** виписувати також і всі знайдені вами правила та закономірності, а також відповідності словникового типу (переклади слів, значення окремих символів тощо).
- Пояснювати, як ви знайшли описаний вами набір закономірностей, або «математично» його обґрунтовувати **не потрібно**:
  - *гірше*: «поглянувши на речення 5 і 10, у яких використовується префікс X-, а в перекладах фігурує форма множини, робимо висновок, що множина утворюється додаванням до слова префікса X-»;
  - *краще*: «у даній мові форма множини утворюється додаванням до слова префікса X-».

1. Сирійське письмо

Таміла Краштан

Нижче подано назви кількох літер сирійської абетки у спрощеному записі латиницею та в записі сирійським письмом:

alap	አላብ
gamal	ገማል
dalat	ዳላት
waw	ወዎ
semkat	ሰመኩት
sade	ሸደ

Завдання 1. Яке значення має кожен із символів сирійського письма? Котрий із символів виконує не таку роль, як усі інші?

Завдання 2. Запишіть сирійським письмом назви ще кількох літер:

kap, lamad, pe, taw.

Примітка. Сирійська абетка з'явилася близько двох тисяч років тому та служила для запису сирійської мови. У задачі використано східносирійський її варіант. Літера š позначає особливий приголосний звук сирійської мови.

2. Танець бджіл

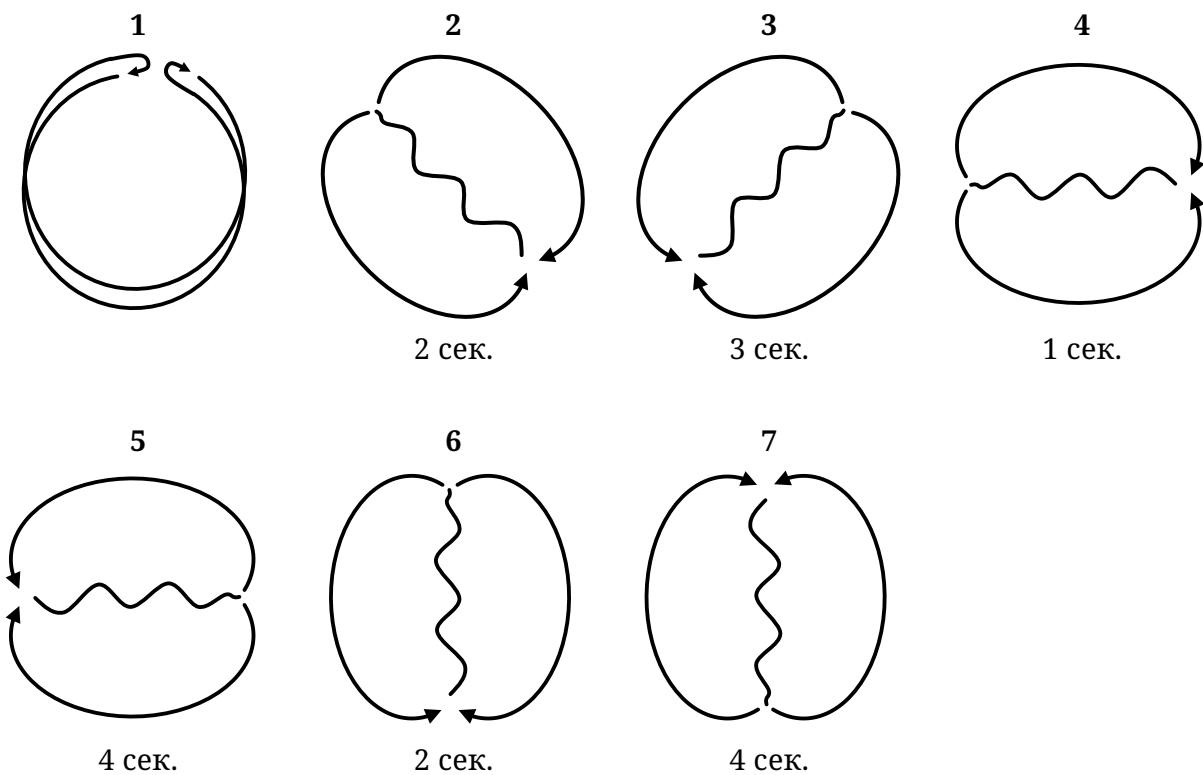
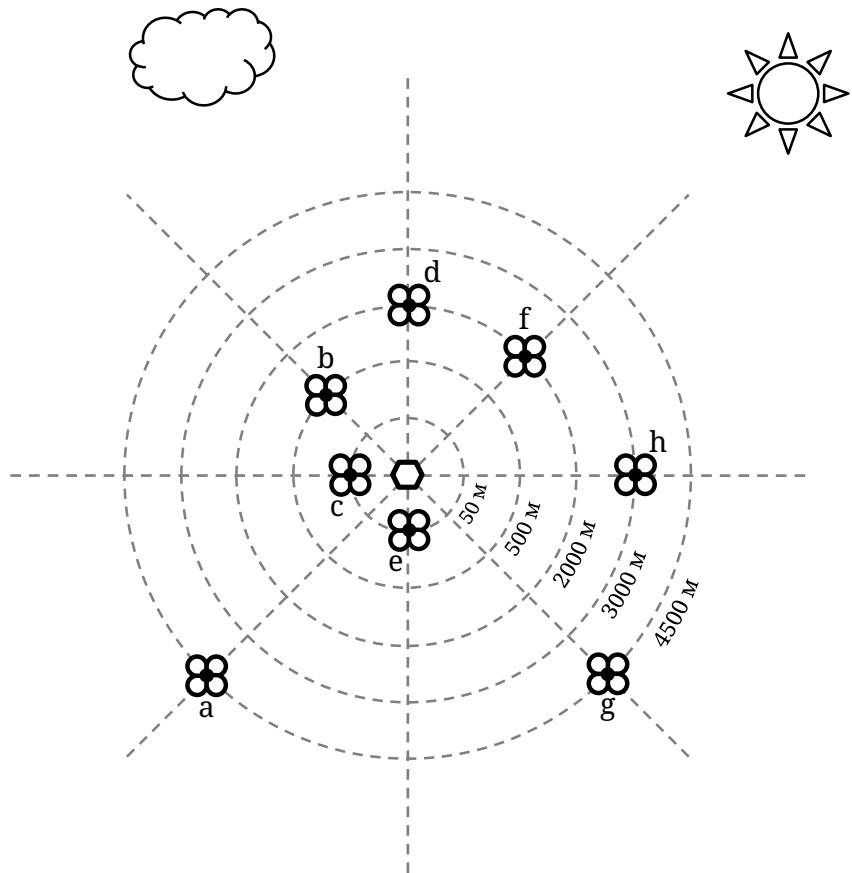
Таміла Краштан

Бджоли, що досліджають довколишню територію, повернувшись у вулик, діляться інформацією про знайдені ними джерела нектару за допомогою спеціального «танцю». Він виконується у вертикальній площині; траєкторія переміщення бджоли під час танцю має вигляд однієї з двох фігур: кола або «вісімки» (див. нижче).

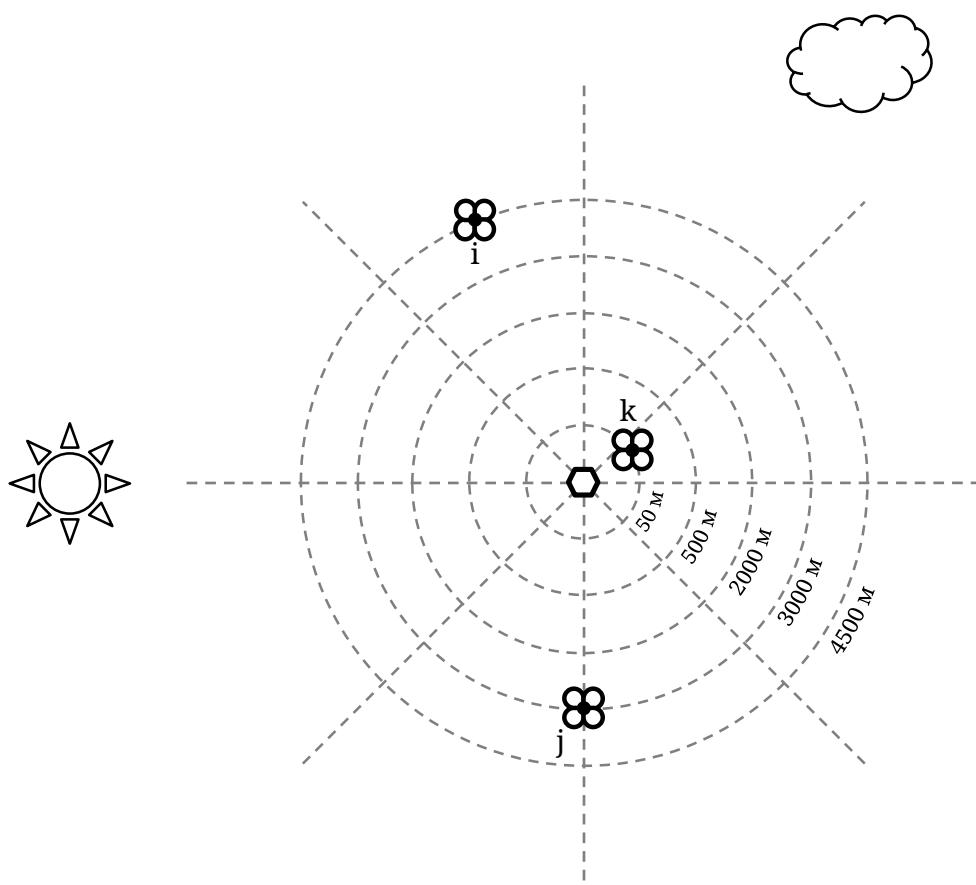
На рисунку праворуч зображене розташування вулика (шестикутник у центрі) та восьми джерел нектару, позначених квітками та літерами від *a* до *h*.

На рисунках нижче зображені траєкторії танцю бджіл, які знаходили відповідні джерела. Для траєкторій-«вісімок» по ряду указано тривалість проходження бджолою хвилястої частини траєкторії.

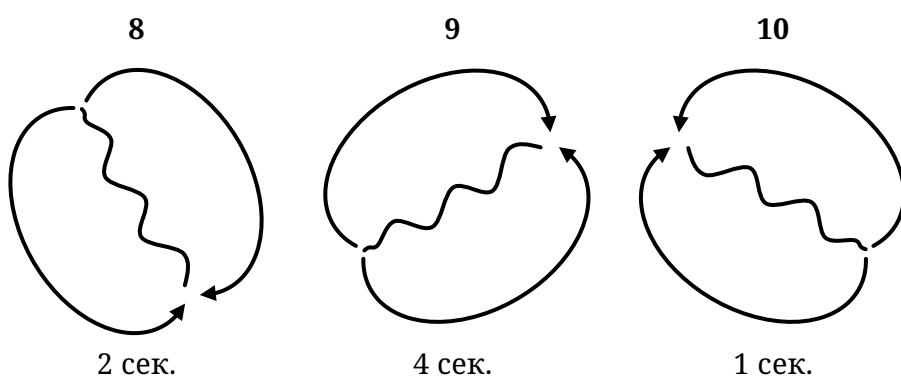
Завдання 1. Установіть відповідності між розташуванням джерел і виконаними танцями. Один із танців було виконано двічі.

Завдання 2. На рисунку нижче зображене розташування іншого вулика і трьох джерел нектару навколо нього. Опишіть та зобразіть танці бджіл, що знайдуть ці три джерела.

Завдання 3. На рисунку із завдання 2 позначте розташування джерел нектару, знайшовши які, бджоли танцювали так, як зображенено нижче:

2 сек.

4 сек.

1 сек.

3. Список Сводеша

Данило Мисак

Щоб установити ступінь спорідненості різних мов, можна оцінити, наскільки близькими є слова з базового словника цих мов. Але які слова й поняття вважати базовими? У середині ХХ століття американський лінгвіст Морріс Сводеш запропонував свій список з 225 понять (пізніше істотно скорочений), який зараз для цих цілей і використовується.

Нижче наведено 20 слів зі списку Сводеша українською мовою, впорядкованих за абеткою. Деякі слова пропущені.

1	білий
2	вухо
3	голова
4	два
5	жовтий
6	
7	зуб
8	
9	ми
10	ніс
11	
12	око
13	пот
14	сидіти
15	стояти
16	ти
17	червоний
18	чорний
19	
20	

Завдання. Відновіть пропущені слова. Відповіді поясніть коротко.

Нижче подано 10 речень японською мовою разом із перекладами:

- 1 **Onnanoko wa musume ni enpitsu o ni hon moraimashita.**
Дівчинка отримала від моєї дочки два олівці.
- 2 **Otoko wa musuko ni tama o nana ko kuremasu.**
Чоловік дасть моєму сину сім м'ячів.
- 3 **Onna wa imōtosan ni shiroi meishi o moraimashita.**
Жінка отримала від молодшої сестри білу візитну картку.
- 4 **Onnanoko wa otōtosan ni akai kitte o yon mai agemasu.**
Дівчинка дасть молодшому брату чотири червоних марки.
- 5 **Otoko wa watashi ni bin o go hon kuremashita.**
Чоловік дав мені п'ять пляшок.
- 6 **Onnanoko wa onēsan ni midori no ringo o agemasu.**
Дівчинка дасть старшій сестрі зелене яблуко.
- 7 **Onna wa ani ni shashin o ni mai kuremasu.**
Жінка дасть моєму старшому брату дві фотографії.
- 8 **Otoko wa onīsan ni murasaki no enpitsu o moraimashita.**
Чоловік отримав від старшого брата фіолетовий олівець.
- 9 **Onna wa musume-san ni kyūri o agemasu.**
Жінка дасть дочці огірок.
- 10 **Onnanoko wa otōto ni koishi o go ko kuremashita.**
Дівчинка дала моєму молодшому брату п'ять камінчиків.

Завдання 1. Перекладіть українською такі речення:

- 11 **Onna wa ane ni tama o ni ko kuremashita.**
- 12 **Otokonoko wa watashi ni murasaki no kitte o moraimasu.**

Завдання 2. Перекладіть японською ще чотири речення:

- 13 Дівчинка дасть молодшій сестрі білу пляшку.
- 14 Чоловік отримав від сина сім зелених огірків.
- 15 Хлопчик дасть моїй молодшій сестрі чотири яблука.
- 16 Жінка дала старшому брату п'ять червоних візитних карток.

Примітка. Японська мова належить до японо-рюкюської мовної родини. Нею розмовляє близько 125 мільйонів людей у Японії. Риска над голосною позначає, що ця голосна довга.